

15-

†

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Qu. II, 15/1970*

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

20-25 Δεκεμβρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... **Δίλοφος**.....
(παιλιότερον ὄνομα: **Ἄνω Σιατερλί.**), Ἐπαρχίας **Φαρασίων**,
Νομοῦ **Λαρίσις**.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος .....
Κων. Ν. Κατσαρός ἐπάγγελμα **Διδάσκαλος**.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις **Δίλοφος- Φαρασίων**.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ξεταζόμενον τόπον... **4**.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον **Ἰωάννης Τασσάδης**.....

ἡλικία **70**..... γραμματικαὶ γνώσεις **Δ' Δημοτικῶν**.....

Ξοδειού..... τόπος κατογωγῆς **Δίλοφος**.....

Δίλοφος- Φαρασίων.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; **Ἄι περὶ τῶν χωρίων κείνων περιο-**
χει.....

Ἐπῆρχον αὐτὰ χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; **Ἐνηλλάσσοντο μὲν ἔσται**.....

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....

Πρὸ τοῦ 1900 ἀνήκον εἰς τοὺς χωρικοὺς γαιοκτῆμονας.....

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; **Ὁχι ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ πατὴρ διατηρεῖ συγκεντρωμένην**.....
ἐν τῇ περιουσίᾳ καὶ διανέμεται ὑπὸ τῶν τέκνων του μετὰ αὐτόν.....

- β'. 1) Οί κάτοικοι άσχοιοϋνται μόνον εις τήν γεωργίαν ή μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ή συγχρόνως εις άμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; .....
Οί περισσότεροι τών γαιοκτημόνων άσχοιοϋνται εις άμφοτέρας
- 2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχνοι) άσχοιοϋνται έν παρέργω καί εις τήν γεωργίαν ; *Άσχοιοϋνται καί με τήν γεωργίαν* .....
- γ'. 1) Εις τά μεγάλα κτήματα : τών γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τών μοναστηρίων ποίοι ειργάζοντο εις αυτά ; καί υπό ποίους όρους ; ώς άτομα ή με όλόκληρον τήν οικογένειάν των ; .....
Άργαζοντο κυρίως οι άτομαί τού ήμερομάρτυρου δέ τότε ήτα Ι. Θρακίη .....
- 2) Πώς έκαλοϋντο οϋτοι ;* (κολληγοί, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.) *Κολληγοί* Ποία ήτο ή κοινωνική των θέσις ; ...
Κατωτέρας κοινωνικής θέσεως .....
- 3) Ποία ήτο ή άμοιβή των ; (εις είδος ή εις χρήμα;) *Εις χρήμα* ..
- 4) Έχρησιμοποιοϋντο καί έργάται ; έποχικώς, δηλ. διά τού θέρισμα, τού άλώνισμα, τόν τραγητόν ή δι' όλον τόν χρόνον ; Άπό ποϋ προήρχοντο οϋτοι ; ήσαν άνδρες μόνον ή καί γυναίκες ; ποίαν άμοιβήν έλάμβανον ; ήμερομάρτυρον εις χρήμα ή εις είδος ; .....
Έργάται χρησιμοποιούντα διά τού θέρισμα καί τού άλώνισμα ήτα άνδρες καί γυναίκαί καί ήμείνοντο εις χρήμα .....
- 5) Έχρησιμοποιοϋντο καί δοϋλοι (ύπηρέται) ή δοϋλαι ; Έάν ναί, άπό ποίους τόπους προήρχοντο ; *Εχρησιμοποιοϋντα καί ύπηρέται (παράγωγ) έν τού χωρίον ή καί έντός αυτού* .....
- 6) α) Οί νέοι καί αί νέαι τού τόπου ποϋ έπήγαιναν δι' άνεύρεσιν έργασίας ; .....
Έπήγαιναν εις χειτοποιώ χωρία .....
- β) Έπήγαιναν έποχικώς : ώς έργάται ..... ή ώς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεΐς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (έμποροι) κλπ. ; .....

δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμῖδας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
Ελιπαίνοτο με ζωικὴν κόπρον, βοῶν ἢ αἰγοπροβάτων κλπ. καὶ με τὴν καύσιν τῆς καλαμῖδας μετὰ τοῦ θερισμοῦ.

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *Ἡ χρῆσις τῶν χημικῶν λιπασμάτων ἔγινε τὸ ἔτος 1930...*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Ἡ χρῆσις τῶν γεωργικῶν μηχανῶν ἀπὸ τοῦ 1943.*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Ἡ προμήθεια ἐγένετο ἐν Φαρασίων. Κατεσκευάζε τούτο τεχνίται.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτροῦ με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. ἄροτρον	4. σταβάρη	7. ρόδα	10. ...
2. φτερό	5. βῆτι	8. σταυρὸς	...
3. βάση	6. πειβίτα	9. χειρολῶβες	...

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει); *Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1941* ...
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1933* ...

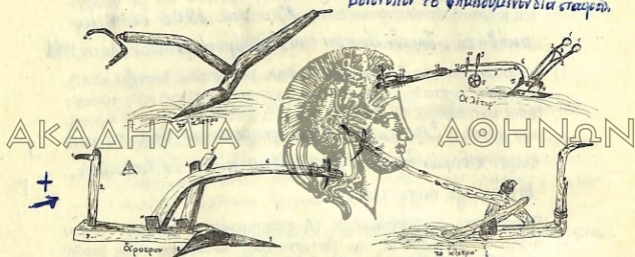
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)...1933.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ... 1930.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

τὸ κατασκευάζει ὁ ἴδιος ὁ γεωργός.

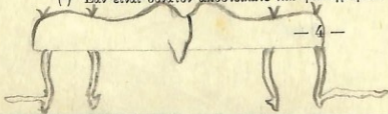
2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; *Τὸ χρησιμοποιούμενον ἐνταῦθα ἄροτρον ἦτο πλωμιστόν ἢ τὸ φημινομένον διὰ σταυρῶν.*

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χειρολάβα</i>	6. <i>Μλειδί</i>	11. ....
2. <i>Κοντοῦρι</i>	7. <i>Παράβολα</i>	12. ....
3. <i>Θυγῆς</i>	8. <i>Ἰγί</i>	13. ....
4. <i>Ἐπάση</i>	9. <i>ἄ</i>	14. ....
5. <i>Ἐσταβάρι</i>	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχθυογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Τούτα ἦτο ἐπὶ ἰδίαις μορφαῖς. Φιλότιπὸν ἀρακρίοναίχ. ὀδύκ. τινῶν εἰδῶν χωραφιῶν.....
 Ζιμονίεκα. καὶ ἐν χρήσει. ὑνίον. μακροτέρω.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;.....

Ἐξ αἰῶμα τῆς σπάθης ἦτο ἀμυγδαλεῖα.....

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....

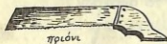

Ἦτο μακροτέρω σπέρνῃ. ἐκ σιδήρου.....

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδα, ἀρνάρι, ξυλοφάει κλπ.).....

Φιλότιπὸν κατασκευαστέ. καὶ ἐπιδιόρθωσι. τῶν άρότρων.....

Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ κατωδὶ ἔργαλεῖα: σκεπάρι, ἀρίδα, ξυλοφάει, πριόνι, ἀρνάρι.

πριόνι

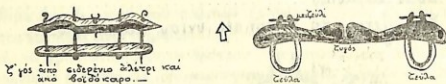

ἀρίδα

πριόνι ἢ ξυλοφάει (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος? *Ἐχρησιμοποιοῦντο ἵπποι, ἡμίονοι, ὄνοι. Ἐπιμαί πρόβατα βόες.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *Ἐχρησιμοποιοῦνται 2 ζῶα.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Ἦτο ἀναγκαῖος.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πζεύλια κλπ.). *ἤμηνον. διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ ὄργου γίνονται με ἐρασιῶν*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ....
- Ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου ἢ ξύλου τοποθετεῖται εἰς τοὺς ζυγούς. λέγεται κ. λοῦρα.*
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; .....

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; .....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευή, την όποιαν φέρει το άλογον ή άλλο ζώον διά να προσδεθῆ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. *Οἱ Ἰησοὶ ἢ ἡμίονοι φέρον ἐν τῇ μεγαλήν τῇ κ. κεφαλαριῶν. καὶ καὶ καλὸν. Ἡ κεφαλαριά φέρεται δύο δερματῖνα πρόσφατα. ἐνωστέρον τῶν ἀφθολμῶν. διατὰ τὰ θῆτην τὸ ξύλον καὶ εὐθείων ἡμῶν. Ἐξ ἑὸν λαμῶν καὶ φέρον λαμῶν. ὅλον συνδέεται εἰς «κόλλια» ἢ «ραβητὰ». Ἐξ τῆν ῥα κτη φέρον τὸ «σαμαραῖον».*

ζ. Ἄροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας *ἰσχυροῦν ὄργωνε ὁ ἄνθρωπος, ὅταν μὴ εἶναι γυναῖκα, ὡς ἰδιωτικῆς τῆς ἀγροῦ, καὶ οἱ οἱ ἄνθρωποι*.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *τὰ ζεύξιμον γίνεται καὶ ἔτσι: Πρῶτον ἐπιποδεύεται εἰς τὸ ξύλον ἢ κεφαλαριά. ἐπὶ λαμῶν ἢ σαμαραῖα. ἔξ ῥα ῥάβη τῶν ξύλων εἰς «σαμαραῖα» συνδέονται μετὰ «κόλλια» ἢ «ραβητὰ» ἅτινα προσδέονται εἰς «κόλλια».*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
κατὰ τὸν καὶ εἰς ἀνὰ ἀφθολμῶν ἐρόπαν.....

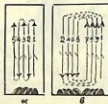
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφὴ καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Ὅταν τὰ ξύλα εἶναι βόει. διατὰ σχοινίου. (σχοινία) προσδεύονται εἰς τὰ ἐπιτεριὰ κέρατα τοῦ ξύλου. Ὅταν εἶναι ὄλοχα ἢ ἡμίονοι διὰ λενριῶν ἅτινα προσδέονται εἰς τὸ καλιταριῶν.*

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ἐργώνεται κατὰ τὸ α' σχεδιάγραμμα διὰ τοῦ ζυγαβόρου

ἢ ὄργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

καὶ περιφερειακῶς (σχῆμα β) διὰ τοῦ πιδηροῦ ἀρότρου...

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριῆς, ντάμιες, σιασιές, μεσβραδες κ.λ.π.);

Ἡ σπορὰ καὶ ἀήμερον καὶ παλαιότερον γίνεται κατὰ εσποριές γ?

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακιάν;

Ἡ σποριά ἐχωρίζετο με αὐλακιάν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἀρότρον; Ἡ σκαπάνη καὶ ἡ τοσάπη ἐκρησιμασιωνίτη, παλαιότερον διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν εἰς πετρώδη ξέθαλην καὶ...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί; καθέτως, πλαγιῶς, βαθιὰ κλπ.

Ἄλλα ὄργωματα ἐγίνοντο πλαγιῶς καὶ ἄλλα καθέτως

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Ἐὰν ἀνοιξιάτικα γίνοντο. Πλαγίως, καὶ τὰ φθινοπυρρινά, καὶ αὐτῶν.....*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

*Ἀεὶ ἐπὶ σπαραί. κων. δημητριακῶν. γίνοντο ἐφ' ἡμέρας.....
Ἐὰν πρῶτον μεταί. τὸν μήνα. Μαΐου, ἐφ' ἡμέρας μεταί. τὸ μήνα.
Ἀγρόνεται μεταί. ἐλέγχο. ἢ διαβάλλωμε. γ. καὶ τὸ τρίτο. τῶν
φθινοπυρρινῶν. μήνας. καὶ ἐλέγχο. σπαραί.....*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*Διὰ τὸ φύτευμα κων. κηπευτικῶν γίνοντο δύο ὀργώματα
μεταί. τῶν πρῶτον καὶ δευτέρων. μήνα τῶν ἀνοιξίμων.....*

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Πρέπει. καὶ ἀφῆθῃ. ἐφ' ἡμέρας. ἔτ. ἔτος. ἢ διαβάλλωμε. γ. ....

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Ἐπὶ τῶν σιτῶν. γίνονται ἐφ' ἡμέρας. κων. τῶν Μαΐου, ἡμικτην καὶ Νοεμβρίων. Πολλὰ γίνονται καὶ δύο ἀγαροίμη.*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται. α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .....

*Ἐπὶ αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος ὅσος. καὶ διασκορπίζεται
ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. ὡς. ἢ σπαραί, κων. τ. σ. ο. α. β. ....*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργώμα, ἀλέτρισμα, κάωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

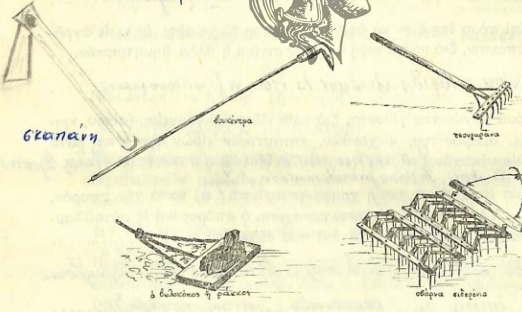
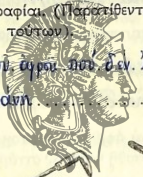
Βο. ἄροτρον. ἑξαδακτύλιον. μέ. τὸ. Ἰσοπέδιλον. ἐκ δὲ οὐκ ἔτι σιδηρᾶν μίαν. ἐν τῇ ἀκρῇ (πίσω) τῇ βουκέντρῳ (βουκέντρας) ἢ μὲ τὴν Ἰσοτροπέδιλον. σιφωαμένον. ἐν τὰ πίσω μέρος τῶν ὑπομονακίων.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); . Γίνεται ἢ ἰσοπέδωσις. μὲ σβάρνα. Ἰσόλιον... ἢ εἰθερᾶ (μιπορόνα) .....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδά, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὠς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῆ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

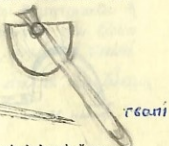
Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ γίνεται μὲ Ἰσοπέδιλον ἢ μὲ σκαπάνην .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .
 Διὰ τὸ εὐάγμιον ἔρπονιμαπιεῖται, ἢ σκαπάνη, τὰ πωλί, >
 ἐὸ "λιζγκάρι", καὶ διὰ τὸ ἐκαλίωμα ἢ ἐκαλίδα . . . . .
 . . . . .

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν
 Πρόσωπα τὰ ὁποῖα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην εἰς τὸ ὄργωμα καὶ
 τέμνα καὶ ἢ αὐτῶν, καθαρίζουν ἐκὼν ἀπὸ θάμνων, πέτρων κ.λπ.

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.
 Διὰ τὴν σπορὰν . . . ἐκαλλιεργήθη, χωράφια ὄσπριων, ἡ κημυρῆ, τὰ ὄσπρια, φασίμη, ρεβύθια, ἐκαλλιεργήθη εἰς τὰ πετακτὰ . . . . .

Ἐνὶ τῇ καλλιέργειᾳ καὶ τὰ μόνιμα κατὰ αὐλαμῆ, ἀπὸ 3-4 ἐπιφοῖοι καὶ ἐγένετο «κούκιμα»

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. . . . .
 Διὰ τροφὰς ζῶων καὶ ἰδίως τὸν ρόβη, ἐκαλλιεργήθη ἀμμουδερά ἔδαφη, διὰ τὸ τριφύλλι ποσιτικῶν . . . . .

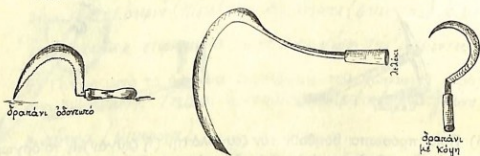
9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἔσπερνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. Φυτίνονται μετὰ χειρὰς εἰς αὐλάκια ἢ καὶ . . .
 εἰς βραχιεῖς ἐντοῖ τῶν αὐλαμῶν γίνονται ἀπὸ 40-50 ἐκ. πρῶτοι >>

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....
Παλαιότερα τὰ ἐργαλεία ἐθερίζοντο με ὀδοντωτὸ δρε-
πάνι καὶ με λείων. .....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....
Σήμερον πλὴν οἱ κριματισμοὶ εἰσάγονται. .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Ἐθερίζοντο καὶ θερίζονται με ἐπὶ «μοσχοῦ», ἢ τὸ κελῶν ἐπίμα.*

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ....

*Ἡ λεπίς τοῦ δρεπανιοῦ ἦτο ὀδοντωτὴ, ἐπὶ δελτιοειδέ-
 λεία καὶ ἐπὶ κακκαῖ ἐπίσης λεία.* .....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

Ἡ χειρολαβὴ ἦτο ματασκινναμένη ἐν ἴδιον. .....

χειρολαβὴ δρεπανιοῦ

χειρολαβὴ λειωνοῦ

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Ἰδίως. ἑκκίνεως* .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Παλαιότεροι. τὰ ἄσπαρα, κριθῆς, ρεβιθῶν, ροβίης καὶ ἐπιρόβης. τὰ ἰδίως. μὲ τὰ χεῖρας. ἀπὸ τῶν ἐκκίνεως* .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ὁ αὐτὸς ἐθερίζεται μακροτέρως, παλαιότερον. ἐν ὑψηλοτάτοις*

ἡ ἐκκίνεως καὶ ἡ κριθῆς ἐν ὀλίγοις. ἡ βρώμη ἐν τῷ χωρῷ. δι' οὗτο δὲ μὲν κτλ. μὴ μόνον ἀσπάρτα τὰ ἐθίζονται μακροτέρως ἢ ἄλλοις ἢ οὐκ ἐθίζονται

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Ὁ ἴδιος οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν τὰς σταχίς καὶ τὰ ἀποθέτουν κατὰ τὰ χερίδες ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μόνον* .....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

Ὁ ἴδιος ἐκκεντρικῶς. πολλοὶ ἑμοῖ. καὶ αἱ μεγάλαὶ τῶν σταχίων εἶναι τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν .....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές. ... *Λέγονται. « χεῖρές γ. ἢ ἢ ἀγκαλιές, γ. »* .....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοί θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .....

*Ἄνδρες καὶ γυναῖκες θερίζουν ἀρχαίως. ...
 Ἐλήρηρος θερισταί πρὸ ἡμετέρας ἐποχῆς τῆς Μαισιδοῦς...
 πρὸ τοῦ 1912 καὶ ἀπομαρτυροῦνται. « καραγματῆδες »* .....

2) Πῶς ἠμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀπακόπην (ἐξκοπῆς). Ποία ἦτο ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογία) .....

*ἠμείβοντο με ἡμερομισθίον. (Ὁἱ μισθοὶ θεριστῶν ἠμείβοντο...
 με 5 δραμὰς ἡμερησίως, πολαιότεροι καὶ αἰ. γυναῖκες με 3 λ...
 Μερικοὶ ἐπίκει ἠμείβοντο καὶ εἰς εἶδος μετὰ σιφοσκῆς...
 φαγητοῦ* .....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἢ μέση των) ; .....

*Ὁἱ ἄνδρες ἔφερον εἰς τῆς ἀριστερᾶς χεῖρας ἡπαμαρῆν ἢ π. ἢτο ἡλίθια καὶ ἀνευμαρτεῖτο διὰ ζω. δακτυλίων...
 κατὰ τὴν ἔναρξιν ἐπὶ ἐργασίας τῶν πρώτων ἡμερῶν περιεβάλλοντο εἰς τὴν μέσην ἐπὶ πλεκτῶν ἀμειδίᾳ ἐξ ὑπόμακας ἢ πλεκτῶν ἡλιθίων δερμάτιν.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; .....

Ἐδίδετο προσοχή. ἐπὶ πρῶτῃ τῆς ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος καὶ ἐπὶ δαΐμονι. ὁ θερισμὸς. Ἐπίτη, Κυριακὴ 5' μετὰ. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἔλαβον ἔναρξιν ἔργασίας.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Ἐπὶ τῆς ἡμέρας. σχετικὰ. μετὰ τῆς θερισμῶν. τραγούδια. ....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποῦ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάρον, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. ....

ἐπὶ τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς θερισμῶν ἡμέρας. εἰς μίαν ἡμέραν κατὰ ἄγρον. ἀθέριστοι. στάχους. καὶ τὰ ἐνόμωσαν. « ἀποκοπέντας. ἢ. ἀνόμω. τὸ. ἀθέριστοι. σταυροειδῶς. καὶ. μετὰ τῆς ἀποκοπέντας. στάχους. ἔπλεξαν. σταυρὸν. καὶ ὅσους. ἐπιποθέσαντες ἐπὶ εἰκονοστάσι. ....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

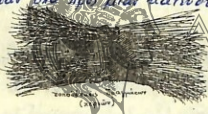
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἐδίδετο τῶν σταχύων. γίνεται. ἐπιποθέσαντες. μετὰ τῆς θερισμῶν. ὑπὸ. αἰτόμου. καλυμμένον. « μ. π. α. γ. λ. α. τ. ἦς. » ἢ. .... καὶ. περισσότερα. τῶν. ἐπὶ. ὅταν. ἦσαν. πολλοί. εἰς. ἀθέριστοι. ....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

τὸ δεμάτιασμα τῶν στάχων ἐγένετο ὑπὸ τοῦ « μπαγρα-
 τῆς » . ἔτσι μάγω ἐμάζανε τίς κ χεριές . κ . μακί-
 καὶ ἐποδῆτε . ζπάνω εἰς τὰ « δεματικά » . Οὗτοι ἐγινῶ
 οἱ θερισταὶ ἤρχιλοι ταῖ θερισιμῶν ἐπήσαντ· ἐ . τοῖ ἀγρόν . καὶ ἐξερρι-
 ζωτε τὸν μεγαλύτερον σταύ τὸν ὀπίσθιον ἔβρεκε μενερὰ . γιὰ γὰ
 κ λουρῶων » . ἔκ σκεκία ἔδρεκε τὰ « δεματικά » καὶ μὲ τὸ
 δρεπάκι τὸ ὀπίσθιον ἔβρεκε εἰς τὸν λαμόν ἐμάζαν· τίς κ χεριές » καὶ
 εἰς τοποθετεῖν ἐπὶ τὸν δεμάτιασμα κατόπι ἔδινε τὸ δέματι .
 τὸ στάκνα ἦσαν δὲ πρὸς μίαν κατεύθυνσιν -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισιμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρῶνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Μετὰ τὸ δέσιμο τὰ δεμάτια ἀφήνοντα ἐ . τῆς ἰδίαν θέσιν καὶ .
 ὅταν ἐτελείωκε ὁ θερισιμὸς τοῦ χωραμοῦ ἐστιακτιμένοντα ἐ .
 εἰσροῖς . (κ . ο . 30) ἑξάτια) . Ὀὶ μιμροὶ αὐτοῖ . εἰσροὶ ἰσοκατά-
 ζοντα « τὸ βρέγιο » .....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀπὸ τὸ 1950.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Γίνεται γιατί τό. μήνα Μάρτιου, ἐν ἀλλαξίαι καται.

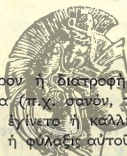
κ. φ. λ. ε. σ. >>.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ, σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν *Σήμερον ἡ ἐξαγωγή γίνεται με ελαιόσπιν, εσάλαν*

ἢ τὰ κλιμακίδια... κλιμακίδια... εἶται. πικύον.

εὐ. ἐπ. αἰ. κ. μαρμαρέναι. εἰα. πρέεμα. εὐ. παδιστ

εὐ. τὸ. ἰ. δαφος.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζεται παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα με ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, πριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Παλαιότεροι ἀλλὰ καὶ σήμερον κατὰ τὸν χειμῶνα ἡ διατροφή τῶν ζώων εὐπορῶνται με ξηρά χόρτα. Ἐπερίετο γιατί τὸ φιδιόπυρον καὶ ἐνδύεται τὸ κλάσιν με τὴν ἐλαιόσπιν. Κατόπι ἀφῆντο.

εὐ. τὰ. 3-4 ἡμέρες. διὰ τὰ φασόλη κατὰ τὴν ἀφορμὰ τῶν ξηρὰν εὐ ἐγρίετο με εὐδύαλι καὶ ὑπόπι μαρμαρέναι μπάλες, καὶ ἡ ἐνδεκτικὰ ἀμμοκίττα ἢ τὸ

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ με ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). Ἐθερίζετο τὸν Μάϊου με τὴν κροσειάν >>.....

ἔιναν με κροσειάντες δριμύ μισκάνε ή με τὴν κλάσιν

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ὅταν ἔπαινον ἡλιῶν ὡς καὶ, δημιουργήσαι...
 δέεται ἐπ' εὐθείαι. ἐπ' ἀπὸ ἀγρῶν. με' δετικά. σήμερον. μπικανῶ.
 ἢ με' τὸ κεῖθεν >>. Παλαιότερον.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρῶνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλήν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μετὰ τὸν ἀπὸ τῶν ἐφορῶντα εἰς τὰ ἴδια καὶ με-
 φέροντο. εἰς τὸ ἄλώνι... Ἐπίσης. μετεφέροντο καὶ με' κάρτα...
 .....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς χωρὸν ἢ ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; (μ. τρα. ἀλῶν)

εἰς τὰ δεμάτια. κατασκευάζονται ἐπὶ χωρὸν ὅστις ὀνομάζεται κτή-
 μωνιά >>. Ἰσχυρὴ κατασκευάζονται ἐπὶ χωρὸν τοποθετήματα.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνεκάθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι; .....

Ἀγίωθεν. εἰς τὰ τόπον. καὶ. ἐπίσχε. ἐπὶ ἀλώνι. διὰ τὸν
 ἄλωνισμόν.....

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλήν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Κατασκευάζετο πλησίον ἐπὶ οἰκίαι τοῦ χωρίου.....

- 5) Τὸ ἄλωνα ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρησιμότης του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *εἰς ἐπί το πλείστα ἀνήκει μίαν εἰς μίαν οἰκογένειαν.....*

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Ἐξ ἀλώσεως ἀρχεται ἐπὶ Ἰούλιου καὶ λήγει μετὰ τὰ μίση Ἀρριάνου

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάγραμμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

Ἰ. Χωματάλωνο με δάπεδον ἐκ χωμάτου καὶ 2. Πετράλωνο με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκας.....

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξως τοῦ ἄλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) *Τὸ χωματάλωνο... καθαρίζεται πρῶτα τὰ κό-*

ρτρα καὶ ἰσοπεδῶνται με πτόν, κατόπιν ἀμολοῦνται μετὰ βρύσκων... με κερά... κατόπιν γίνεται ἐπάλειψις τῶν δαπέδων με γόπραν βούων... Τὸ πετράλωνο σπάλην καθαρίζεται.....

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἄλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Ἡ προετοιμασία*

ἐξ ἑλισσιῶν γίνεται τὴν προσηνημένον τῶν ἐναρξων ἐπὶ ἀλωνιῶν Ἡ ἐναρξις γίνεται ἐπιήδην μετὰ τῆς ἐναρξων τῆς ἐθνομαίης καὶ πότε πρῶτον.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Ἐπιπέδιον τοποθετεῖται ἄνω, μέσῳ σταύρου πρὸς
κάτω.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

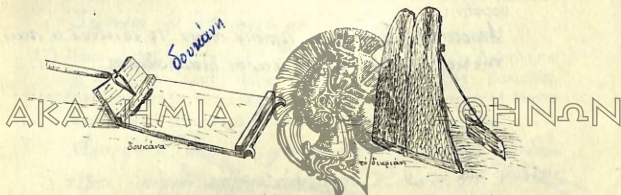
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῆλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος θηλειός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώνιου ὑπάρχει ἐστῆλος 2 μέτρων.....
Ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτῶνται σχοινία ἀπὸ τῶν ἄλλων ἄκρων τῶν ὁποίων...
πρὸς δένονται καὶ τῶν καὶ τῶν περιφέρονται κυκλικῶς.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῆλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπήρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα). Τα ονομα των
 δεικται δηλαδεις εις τον λαιμον των ζωνων αφορει οπιουν μεταξυ
 των περι τα 30 μ. τα ζωνω περιεχονται κυλιωμενι μιξιμι. δευ
 τυλοκοι. ε. τοι. ελθον το σκαινιο. ο. ραφω. τα τε αλλαζα και ζωα
 κων περιφρονται. γατα τον ατειδεον. φερων.....

γ) Που αντι του αλωνισμού δια των ποδων χρησιμοποιειται και μη-
 χανικον αλωνιστικον μεσον. π. χ. χονδρη επιμηκης σανις εις
 εν τεμαχιον η δυο, προσαρμοζομενα. Αυτη ωπλισμενη εις την κάτω
 επιφανειαν δια κοπτερων μεταλλινων ελασμάτων η αποσχιδων
 σκληρου λιθου εξαρταται εκ του ζυγου εξευγμενων ζωνων, συρεται
 δ' ουτω κυκλικω εντος του αλωνιου επι των εστρωμενων σταχυων
 δια τον αλωνισμον των.

Σημειώσατε, εάν απαντη εις τον τόπον σας το αλωνιστικον τουτο
 μηχανημα η άλλο τι, το ονομα αυτου (π. χ. δουκάνη, δικριάνη,
 βωλόσυρος), περι της κατασκευης του, το σχημα και τας συνθηεις
 διαστάσεις. Απο που το επρομηθευοντο παλαιότερον και σήμε-
 ρον. Επίσης πως γίνεται η χρῆσις του και δια ποια δημητρι-
 ακά. Ηλωνίζοντο (η αλωνίζονται) όλα τα δημητριακά με αλωνι-
 στικον μηχανημα; Μήπως π.χ. η κριθη και τα οσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.α.) ηλωνίζοντο δια των ποδων ζωνων ζευγυνομενων και
 περιφερομενων επι των σταχυων τούτων; Πρω του 1920. εχρησι-
 μασιοντα η δουκάνη. ευρωμένη. μέσο. δια του. Αλωνίζοντο
 δι' αυτην. σιτα, κριθη, αρωμη. εις επι γατω. επι γατω
 η κ δουκιάνα. εφερε κοπτερα. μεταλλινα. ελασματα.
 Εσφοντο. κυλιωμενι. εις τα. αλωνι. επι πλαγιω. εστρωμενικ. οσπρια
 επι αυτη. εταπεδετατο. θερω. και εμνηστο. υδα. και. χυμωρη
 η εμνηστο. αρωτηρω. Επίση. ατεζι. και
 — 21 — μεταλλινω ελασμάτων εσφοντων εις την
 δουκάνη κοπτερι πιερες αιτινη υδρομαζαλο
 «ετουρναφια».

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

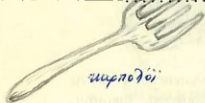
Ὁ ἀλωνισμὸς ἀρχίζει μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου καὶ διακοπύεται μετὰ μεσημβρινὰς ἢ ἀπογευματινὰς ὥρας, διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ ἐπὶ ἐπομένην.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Ἀπαραίτητα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα ἴσως τὸ «δικούλι» καὶ τὸ «μαρπαλοῦ» μετὰ τὰς ἀλωνιστικὰς διασκευαίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

μαρπαλοῦ

δουκράνι ἢ δικούλι

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκότους στάχους ; .....

καὶ ἀκότους στάχους ὁ γεωργὸς ρίπτει ἐντὸς τοῦ ἀλώνου μετὰ τὸ «δικούλι» κτλ.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ὁ «πυλὸν» καὶ ἄλλοις ἐκρηκτικοῦ τοῦ «καρτεῖ» ἢ «καρτεῖ» κτλ. Τὸ ἦτο ραβδὸν ἁ. μ. ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ὁποῖου ἔδεντο λουρίον. Ὁ «πυλὸν» ἦτο ἡ «καρτεῖ» ἢ «καρτεῖ».

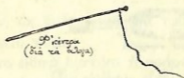

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

Κάθε ἡμέραν ἤλωνίζετο μίαν μόνον στρώσειν. ὅτε καὶ ἡ κριθὴς ἢ βρώμη.

σφ' κέντρα
(διὰ τὰ θέλια)

σφ' κέντρα
(διὰ τὰ θέλια)

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

Λέγονται κ. λειώματα κ.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν .....

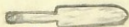
Ἀλωνίζε ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με τὰ ζῶα τὸν ἀλωνισμὸν. Παλαιότερα ὑπῆρχον εἰδικοί ἀλωνισταὶ οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ὑπῆρχε ὁ κόπανος.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; .....

Κόπανος ὅστις κατεσκευάζετο ἐκ κ. μαρτυριῶν κ. μῆκος ἔχει περίπου 50-60 ἐκ. καὶ σχῆμα κυλινδρικοῦ.

κόπανος

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)? *Ἐγίνετο εἰς τὰ ἀλώνια. Οὐκ αἰσθάνομαι ἔτι χρῆσιν αὐτοῦ διὰ τὰς ἐλευθεριολογίας.*

κοπάνος στρουγγιλιός

ξύλο κοπανιῶν διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ κερῶν δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο ἴδιον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἄνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *Ἐξομοιωμένο. Ἐγίνετο ἐπὶ τῶν μελῶν ἐπὶ οἰκογενείας. Διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν οὐκ ἐκτρέφοντο πολλὰ ἴδιον. Ἐγίνετο ἐπὶ πρόσωπα μαδί, μαί, ἄλλα πρόσωπα ἴδιον ἠμείβοντο.....*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

και εις την άχυροποίησιν τών σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τόν τρόπον τούτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπό τούς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Οἱ σάκκοντες ἐτοπαδοῦντες ἐπὶ φύλου ἢ ἐπὶ πλαισίων ἐπὶ τῶ ἀλῶνι.
 Ἀλῶνίζετο μόνον χίμα εἰρήσει τῶν ἡμέρων.....
 ἐκ κοπάνισμα ἀπέθλασε μόνον εἰ τῶν ἀνωριμῶν τοῦ καρποῦ.....

22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας *Ἄνε πηροῦσι σίδωυ τραγούδια*

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλῶνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *1924 (πρόσωποι)*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλῶνισμένοι στάχυες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Οἱ ἀλῶνισμένοι σάκκοντες καὶ ἐτομασμένοι*

ἀμένοι διὰ τὸ λίχνισμα ἐλέγετο « λειῶμα » καὶ « λειῶμα »... μαφενύσαν. σωρῶ. μλ. τὴν. « παπαδιά » ἢ « ἰαματιέρα » σχῆμα. ἕως ἀπέθλασε ἀπὸ τεμακίου σελίδου διαστάσεων 50 x 20 cm. πού ἀπὸ ἐπιμυίας φύλου τὸ σπῆισ. ἐμαρμύνετα β. τὸ μέσον τῶ σελίδου

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. Ὁ εὐσημασθῆμεναι.

εὐραστὸν εἶχε σελήμα ἐπιήμεναι. καὶ ἤγιντοσαν. κ. λα μιν. ἰ. γ. γ. .
 Πρωτοῦ ἀνίψου. τὰ λίκνισμα. Ἐεκαμῶσθῆμεν. ἐπι. του. εὐραστὸν. εὐραστὸν. με. τὸ σελήμα. οὐδὲν. καὶ ἰπαῖον. μακοῖον. ἐμαρμυρῶν. ἐπ. .
 καὶ μέσον. τούτου. ἐγένετο. διὰ τὰ προσημασθῆμεναι. τὰ γινόμενα. ἐν τῷ διορηθῆναι.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

καὶ φτυάρι. ἰ. γ. γ. . ἢ. . καὶ. τὸ. . κ. σ. κ. υ. ἰ. α. ρ. ἰ. γ. γ. . ἐπ. . μακοῖον. ἰ. γ. γ. .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Μυθῶν. συγχροῦς. ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἄλῳνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

τὰ χονδρὰ τεμάχια. τῶν σταχύων. τὸ ὅποια παραμένει. μακρὰ. τὸ λίκνισμα ἤγιντοσαν. κ. κόντυλοι. ἰ. γ. γ. . Ὁ μαρμυρῶν. ἀνακλι. . ρίξεται. ἀπὸ τοῦ καμάτιαδα. γ. γ. . με. τὰ. κ. στούμισμα. γ. γ. . κλοπαῖα. γ. γ. .

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἄλῳνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἄλῳνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διά ποῖα δημητριακά συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

Δεί. γίνεται. δριμόρι. αλωνισμα...

- 6) Ἐφοῦ διά τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπό τὰ μετ' αὐτοῦ παραμεινάντα
χονδρά τεμάχια τῶν σταχυῶν (τούς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

*Γαί. κ. κέκισια λα >>. ἀποαμυρίθουσαι. ἐν κοῦ. καρπῶν. ἀπό. γυναικῶ
μέ. δῆ. κ. φανκαλιὰ >>. ἤπει. εἶναι. φτιαγ. μὲν. ἐξ ἀφρικόρτου. .
πυκνοῦ ἄλλου. καὶ κατόπιν. ἀποαμυρίθουσαι. ζελίμια. μέ. κέ. κ. δριμόρι >>*

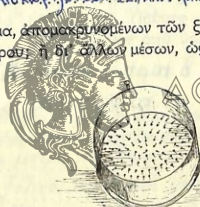
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνεμίσμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διά σαρῶθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

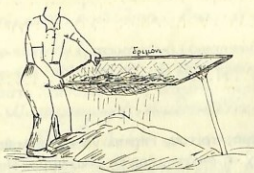
κόσκινον παλιὸν δριμόριον

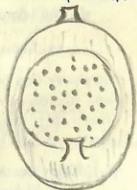
κοῦρος ἢ ἀριλόγος

φουκαλιὰ

δριμόριον

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόρι, δριμόρι, δριμόρι, δριμόρι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Ἰσίδιρμόνιον*. ἔστιν. *κόσμιον* μετ' *μεγάλου* ὄβλου. ἔχει. αὐτοῦ. *κοροδοκίται*. ὁ. *καρπός*. ἢ. *ἴσιν* ἄνθρον. *τῶν «θερμοσιῶν»*. *στερμίνεσαι*. εἰ. *«διουλί»*. καὶ. *τὰ* ἄλλα *λοστέγηται*. ὑπὸ. *ἀτόμου*. *Μετακινεῖται*. *σῶν*. *ἐμπρό*. *σινω* ἢ. *καρπός*. *πίστι*. *μαίω*. καὶ. *παρακένων*. *ἐκεί*. *τῶν «θερμοσιῶν»* καὶ. *ἔστιν* ἄλλα: .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; .....

Ὄταν. ὁ. *καρπός*. *καθαρίζεται*. *ἐκμαίηται*. εἰς. *σωρόν*. *μετ'* *τῶν «φτυάρι»* .....

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλιά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικῶς εἰκόνας). **ΑΙ. Μόσαι. ἄρειλαι**
 πρὸς χρίτους· ἦσαν· 1) τοῦ παπαδιάτικου, 2) τοῦ ἀγροφυλακιάτικου
 3) τοῦ ἀλκυιάτικου. ὀλκιστάλαι· ματεβάλλοιτα εἰς εἶδος.....
Δοχεῖον. μι. γὰ. διποῖον. ἔρινετο. ἢ. μέκρησι. ἦλο. γὰ. κ. μ. ἄσομοίλιτι
ἢ ἢ μαεωτέρα εἰμιὺ καὶ ἢ βιδούρα ἢ -

μυσοκόλι

κούπελο

βιδούρα.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλκυιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) **Παλαιότερα μέτρα. ἐφ. δημοκρατικῆν. ἦδ αν. ἐφ. ἔφθ. 1) βιδούρα ἦλο. γὰ. διποῖον. ἢ. μέκρησι. ἦλο. γὰ. κ. μ. ἄσομοίλιτι. ἢ. μαεωτέρα. εἰμιὺ. καὶ. βιδούρα. ἢ. 2) τοῦ κ. μ. ἄσομοίλιτι. ἦλο. τ. ἐκ. με. δι. νη. ἢ. μαεωτέρα. εἰμιὺ. καὶ. βιδούρα. ἢ. 3) τοῦ κ. μ. ἄσομοίλιτι. ἦλο. τ. ἐκ. με. δι. νη. ἢ. μαεωτέρα. εἰμιὺ. καὶ. βιδούρα. ἢ. 4) τοῦ κ. μ. ἄσομοίλιτι. ἦλο. τ. ἐκ. με. δι. νη. ἢ. μαεωτέρα. εἰμιὺ. καὶ. βιδούρα. ἢ.**

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἢ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγροὺς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηεῖας) **Α. παραγωγή. ἀπεθηκεύετο. εἰς. γὰ. διποῖον. ἢ. μέκρησι. ἦλο. γὰ. κ. μ. ἄσομοίλιτι. ἢ. μαεωτέρα. εἰμιὺ. καὶ. βιδούρα. ἢ.**

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἢ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; *το' αχυρο. εριθιμιωστα. κ. χυμα. >*
εξ' τουν.. αχυρωμα.. ε'.. η. δημιωνες... στο. αριωνι.....

- 5) Πώς γίνεται (ή γίνεται) η διαλογή του σπόρου. Κατά την διάρκειαν του θερισμού από τους καλύτερους στάχυς ή μετά τὸ ἀλώνισμα ; ...

Η διαλογή του σπόρου.. κ. μεθαρροσκι. αρι. >. γίνονται. κατὰ
του. εριθιμιων. δη. ενεραση. εριθι. εν. των. αριων. εριθιμιων
το. προαριων. κ. ε'.. εριθιμιων. μερι αυτων. εριθιμιων. η δια
λογή εριθιμιων γινεται μετὰ το εριθιμιωστα.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτάται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ...

κατεσκευασθ. εν. το. εριθιμιων. πλεκτ. κ. εν. το. εριθιμιων. οτ
ληφθηεν. > κ. εριθιμιων. > κατ. εριθιμιων. εριθιμιων. εν
εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων.

Πώς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται. πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσου χρόνον ; ...

Η πλεκτή αὕτη.. εριθιμιων. κ. εριθιμιων. > κ. εριθιμιων. > κ. εριθιμιων. > η
> κ. εριθιμιων. > κ. εριθιμιων. > κ. εριθιμιων. > κ. εριθιμιων. > κ. εριθιμιων. >

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμια φωτιάς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Αναμια. φωτιας. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων.
εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων.
εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

το. εριθιμιων. κ. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων.
εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων. εριθιμιων.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β' 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;...

ἐν τῇ πυράν' ἠκαιοῦται... ὅτι ἔφαιβον.

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν. Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπό ποῖον μέρος;.....

Ἀπό τῶ ἐπίγειου τοῦ ἤ υἱοῦ τῆς γῆς κ. φρασιῶν»

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἔσορια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος. Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Ἡ μέγ. ἐπιθεσία... ἦτο... ὁ χορός... καί... τῆ δὴ...
μα... γύρω... ἐπὶ τῆ θυσίας... κατὰ τὴν διάρκειαν... ἐπι...
ρας... ἀπεικονίζοντες... τὰ ἠρωτομαχίαισμα... ἐστράτια... ἐξ...
καὶ... πᾶσι... εἰς αὐτὰ... ἐπι...
ἀνομιῆ, κατὰ τὴν ὑπόθεσιν καὶ παιδιὰ ἐπι...
ἐπι κλειδίον καὶ ἐξακουσθέντος τοῦ ἔξῃ κροσίου.
ἢ ἠνοίχθη τὸν κλειδίον μετ' Ἀθηνῶν τῆ χερσὶ
καὶ πᾶσι εἶναι ἡ καλορίμη... ἔλθῃ νὰ τῆ σφῆρα...
τῶ ἐπίγειου τοῦ ἠθηνῶν.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . . .

ῤυαίγυγες . . . κά . . . Μαγιάειμα . . . στεφάνια, ...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . . .

Ἰούδα . . . δένδρον . . . λαμβάνει . . . χύρον . . . ζοιῶντων . . . τι . . . . .

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελ. 1, Έρωτ. 1.

(Το χωρίο Διλοφος παλαιότερον «'Ανω Σιατερλί» > εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἐπαρχία Φαραάλων καὶ εἶναι κτισμένον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἄου Κασιδιόρης, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ ἐπὶ βορείαν προέκτασιν ἐπὶ Ὄθρνος.) (Ἡ ἔκτασις τοῦ χωρίου εἶναι γεωργικὴ καὶ κτηνοτροφικὴ. Ἀπὸ πρὸ τοῦ 1900 ἄνηκε εἰς Τούρκους γαλοῦτιμους, ἦτοι ἀρσίζητοι ἡγοράδῃ παρ' Ἑλλήνων.) Σελ. 1, Έρωτ. Αα9

Σελ. 1, Έρωτ. Αα1(α)

(Αἱ ἀφροτιναὶ περιαιαί, αἱ ὁποῖαι προορίζοντο διὰ τὴν ἐπορὰν ἦσαν οἱ κείμενοι περὶ τὸν χωρίον καὶ κατὰ προτίμησιν γίνεσθαι, αἱ ὁποῖαι ἦσαν τελείως ἀνάληπτοι ἀπὸ δάμων. Ἀλλὰ ἐπὶ βοσκήν δὲ τῶν ποιμνίων ἐπροτιμῶντο αἱ θαμνιδῶδες περιαιαί, καὶ αἱ ἀφροτιναί.) (Δὲν ἐπύρσθη βεβαίως χωρισταὶ περιαιαὶ διὰ τὴν ἐπορὰν καὶ χωρισταὶ διὰ τὴν βοσκήν, ἀλλὰ ἐπιπλαστοῦ κατ' ἕτος.) Σελ. 1, Έρωτ. Αα1(β)

(Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ πατήρ διετήρει ἐπὶ περιουσίαν τὸν ευμενερωμένον καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του. εἰς περιπτώσιν ὅπου διαφοράν καὶ διαφανῶν μεταξὺ πατρός καὶ τέκνων, μετὰ τοῦ γάμου ἐκείνου τέκνου, ὁ πατήρ παρέδωκε τὸ ἀναλογικόν μερίδιον καὶ αὐτῷ ἀνεκρίθη αὐτὸν καὶ ἀπέλασε ἐξ αὐτοῦ οἰκονομίαν. εἰς τὴν ἐκρηκτικὴν περιπτώσιν εὐμενερωμένον μετὰ τοῦ θανάτου τοῦ πατρός, τὰ τέκνα ἐπέλαβον μέρος ἐπὶ περιουσίας διὰ τὴν μητέρα καὶ τὴν ὑπόλοιπον διαμερίσθη ὁ ἴσος.) Σελ. 1, Έρωτ. Αα3

Σελ. 2, Έρωτ. Αβ1

(Οἱ ναυτοῖμοι καὶ παλαιότεροι καὶ ὁποῖα δυσκολοῦται εὐκνήσῃσι μετὰ τὴν γεωργίαν καὶ μετὰ τὴν κτηνοτροφίαν, ἐπιτίθονται νὰ ζήσῃσι διὰ μόνης τῆς γεωργίας ἢ ἐπὶ κτηνοτροφίας, λόγω τῶν περιωρισμένων ἀριθμῶν τῶν ἐκρηκτικῶν ἢ τῶν ζώων.) (Εἰς τὴν τὸν τόπον ἀπομακρύνονται δι' ἀτεύρειν ἐργασίας.) Σελ. 2, Έρωτ. Αβ6α

Σελ. 3, Έρωτ. Αδ1

(Παλαιότερον τὸ χωράφιον ἐπιπλαστοῦ μετὰ τὴν ἰσχυρὴν βοῶν ἢ ἀφροβείων ἠὲ καὶ μετὰ τὴν καύσιν ἐπὶ καλοκαίρι μετὰ τὸ θερισμόν. Ἄλλωρ ἡλιόσιν δὲν ἐγένετο.)

Σελ. 3, Έρωτ. Αδ9

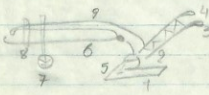
(Ἡ χρῆσις δὲ τμητικῶν ἡλιακῶν ἐγένετο ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930.) Σελ. 3, Έρωτ. Αδ9

Σελ. 3, Έρωτ. Αε

(Τὸ εἶδηρον ἀρότρον ἐκρημοποιήθη πρὸ τοῦ 1906.) (εἰς τοῦ τόπου μοι ἐκρημοποιεῖται ἐκ μοτίστρον εἰδηρῶν ἀρότρον, τὸ ὅποιον ἢ προμηθεῖα ἐγένετο ἐν Φαραάλων.) Σελ. 3, Έρωτ. Αε1(β)

(Παρατίθεται ἰσχυρῶς τὸ ἢ χρῆσις εἰδηρῶν ἀρότρον. (ἀλιέρι).)

- 1. στρίβειν
- 2. γιέρο
- 3-4. χειρολάβες
- 5. ὑπὲρ
- 6. τσιβέτα
- 7. ρόδα
- 8. σταυρός
- 9. σταβάρι.

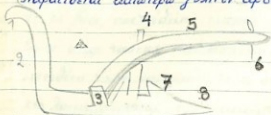

Σελ. 3, ερωτ. ΑΕ2 (Το τραπέζι είναι ἐκ χρήσε ἀπὸ τοῦ 1941) καὶ μηχανή διερμίων εἰπὸ τοῦ ἔτους 1933.)

(Μηχανή ἀλυσίμου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1920.) Σελ. 3, ερωτ. ΑΕ5

(Πρὸ τοῦ 1900 ἐπιχειροῦντο διὰ τὸ ὄργανο τὸ ζυλίνον ἄροτρον.) Σελ. 4, ερωτ. Αστ 1

(Παρατίθεται κατωτέρω ζυλίνον ἄροτρον καὶ ὀνομασλογία αὐτοῦ.)

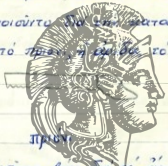
- 1 χειρολαβὰ
- 2 κουτούρι
- 3 ἐφήνες
- 4 ἐπάδη
- 5 σταβάρη
- 6 κλιθὴ
- 7 παράβολα
- 8 δὲ... Σελ. 4, ερωτ. Αστ 3

Σελ. 5, ερωτ. Αστ 4 (Τὸ νῆ' τὸν ζυλίνον ἄροτρον ἦτο ἐπὶ ἰδίας μορφῆς διὰ τὴν ἀρτερίαν ἐκ τῶν εἰδῶν χωραφῶν. Ἐὖ' ἴδιοι ἐπιχειροῦντο καὶ διὰ τὰ χωματερά καὶ διὰ τὰ περὶ ὄδη.)

Σελ. 5, ερωτ. Αστ 5 (Τὸ κῆμα τῆς ἐπάδης ἦτο ἐπίμητες) καὶ ἦτο αὐτὴ κατασκευασμένη ἐκ εἰδήφου.)

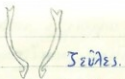
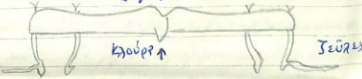
Σελ. 5, ερωτ. Αστ 7 (Τὰ ἔργα τὰ ὅποια ἐπιχειροῦντο διὰ τὴν κατασκευὴν ἢ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἄροτρον ἦσαν τὸ εὐπάρσι, τὸ πρῶν, ἡ ἐπιδοτὰ τὸ ζυλοράϊ καὶ τὸ ἀρτέρι.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ὁσπάρη ἀίδα πρῶν ζυλοράϊ
 Σελ. 6, ερωτ. Αστ 8 (Πρὸ τοῦ 1930 ἐπιχειροῦντο βοεὶς διὰ τὸ ἄροτρον. Ἀργότερον ἐπιχειροῦντο
 βοεὶς, ἵπποι, ἡμίσοι καὶ ὄνοι.) Σήμερον δὲν γίνεται εἰς τὰ τόποις καὶ τὸ ὄργανο μὲν ζῶα
 αἰδοῦν μὲν κραιπρῶν (διὰ τὸ ζευγαριὸν μὲν δύο ζῶα ἦτο ἀναγκαῖον ὁ ζυγός.) Κινοῦνται
 κατωτέρω ἐπιχειροῦντο ζυγὸς καὶ ὀνομασλογία ἐπὶ ἰσαρτημάτων αὐτοῦ.)
Σελ. 6, ερωτ. Αστ 9 (8)

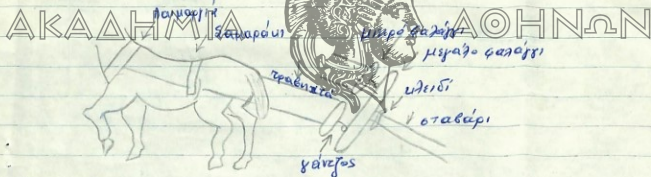
Σελ. 6, ερωτ. Αστ 11 (Ὁ κραιπρὸς, ὁ ὅποιος τοποθετεῖται ἐπὶ τὸν ζυγὸν καὶ προεδίδεται ἐπὶ ἄροτρον μαλίστη π. κλούρα π.) (Ἐὖ' ὄργανο δι' ἐπὶ ζῶον δὲν ἦτο ἐκ χρήσε.) Σελ. 12, ερωτ. Αστ 12 (10)

ΑΡΩΤΙΑΣΙΣ ΚΑΙ ΕΡΩΤΑ.

Σελ. 7, ερωτ. Α1α (Παιδοστρόφι ὄργανο ἀνδρας καὶ σπυδιος ὁ ἰδιοικητὴς τῶν ἀγρῶν. Ἰσπανίος δὲ ὄργανο)

καὶ γυαίνες. Ἄν ὅμως ὑπῆρχε καὶ ὑπῆρξε ἄρρωγε καὶ αὐτοὶ ὁ γυρωγὸς διὰ τὰ
 γυῖνα ἴππου ἢ ἡμίονου εἰς τὸ ἄρστρον ἐτοποδεῖται καὶ ἀπὸ τῆς εἰς τὰς μεγάλας τῶν
 γυῖνων τῆς « κεφαλαρίας ». Ἡ « κεφαλαρία » ἴσο ἴσος « καπιστριῶν », ἔφερεν δὲ
 δεξιά καὶ ἀριστερά τῶν ὀφθαλμῶν τῶν γυῖνων δερματίναι προξοχίαι, διὰ τὰ θε-
 πη τὸ γυῖνον καὶ εὐδία ἐμπρὸς. Εἰς τὸν λαμῖον ἐτοποδεῖται ἐπὶ « λαμμερζιάν »
 εἰς τὸ μίον ταύτης καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη ὑπῆρχον κρήνοι. Εἰς τῆ ράγι τῶν γυῖνων
 ἐτοποδεῖται τὸ « σαμαράκι », τὸ ὁποῖον ἔφερεν καὶ αὐτὸ κρήνους. Διὰ μίον τῶν κρήνων
 ἐπὶ λαμμερζιᾷ καὶ τοῦ σαμαρακοῦ διήρχοντο τὰ τραβηκτὰ. Τα τραβηκτὰ μὲ τὸ
 ἄλλο ἀπὸ ἰδέοντο εἰς τὰ « θαλάγγια ». Τα θαλάγγια μὲ κρήνους ἐξηρτῶντο
 ἀπὸ τὸ « μεγάλο θαλάγγι ». Ἐπὶ ἴσος εἰς τὸ μίον κρήνους ἀπὸ τῶν ὀπίσθων ἐξηρ-
 τῶντο τὸ κληιδί τοῦ ἄρστρον.

Ὅταν ἐξείρετο τὸ ἄρστρον Παρατιθέται ἐκαστήρῳ εἰδικίαμα τῆς στολῆς ἐπὶ ὁ-
 πῶναι φέρει ὁ ἴππος διὰ τὰ προειδῆναι ἐπὶ αὐτῆ τὰ ἄρστρον) ΔΕΛ Ζ, ΕΡΩΣ. ΑΡΤ 12 (8)

Ἡ γυῖνις τῶν βοῶν εἰς τὸ ἄρστρον γίνεταί ὡς ἴση: ἐτοποδεῖται « ἡ γυῖνις » εἰς
 τὸν λαμῖον τῶν γυῖνων καὶ δεῖνται οἱ « γυῖνις » μὲ τὰ « γυῖνις » Μάτοπι δὲ ἔφερεν
 τὸ ἄρστρον εἰς τὰ κρήνοι τῶν γυῖνων ὀνομαζομένου « κληιδία ») ΔΕΛ Ζ, ΕΡΩΣ ΑΡΤ 12
 (12) τὰ ἴδιον τῶν ἴππων γίνεταί τὸ γυῖνις ἴππου ἢ τὸ σιδηρῶν ἄρστρον.)
 (Ὅταν τὰ γυῖνις γυῖνα εἶναι βοῆς ὁ γυρωγὸς κατενδύνη τῶντα πᾶσα τὰ ὄχη-
 μα μὲ σκοινί, τὸν ὀπίσθον τὰ ἄκρα ἔχων προειδῆναι ἔ κα' ἐξωτερικά κίρατα
 τῶν βοῶν. Τα σκοινία ὀνομαζομένη « σκιστριῶν ». Ὅταν ὅμως τὰ γυῖνις γυῖνα
 εἶναι ἴππου ἢ ἡμίονου, ὁ γυρωγὸς τὰ κατενδύνη μὲ τὰ « καλιν αἶρια »
 τὰ ὁποῖα εἶναι ἐτοποδετημένα πρὸ τῶν στοματῶν τῶν γυῖνων.) (Ὁ γυρωγὸς ἠρῶν-
 νετο παλαιότερον, μὲ τὸ γυῖνις ἄρστρον περιερισμῶν καὶ καὶ ἰδίαν γραμμῆν,

επί δια του εσθρῶν ὄργανον περιγεγραμῆς ἢ ἐπὶ τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα.)

Σελ. 7, ερωτ. Α904

Σελ. 8, ερωτ. Α905 (α)

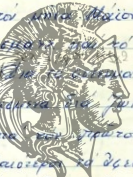
Σελ. 8, ερωτ. Α905 (β)

(Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργανον εἴητο κατὰ «σπορίεις»). (Ἀκσπορίει» εἰσπί-
πτο μὴ αὐλαμαί.) (Εἰς τὰ ὄργανα καὶ περὶ τῶν ἐδαίω ἐγένετο παλαιότερον ἢ σπο-
ρά τῶν διαφόρων δημοκρασιῶν μὴ τὸν «κασμάν» ἢ τὴν «στασάιν»
καὶ καὶ μετὰ τὴν στασάν.) Σελ. 8, ερωτ. Α906

Σελ. 8, ερωτ. Α907 (α)

Παλαιότερον καὶ σήμερον αὐτῶν ὑπάρχον πολλοὶ τρόποι ἀποκριθείσιν.)

(τὰ δημοκρατικά ὄργανα ἐγένετο βαθμιαία, ἐπὶ αὐτῶν ἠρῶντο καδέσιν. τὰ ἀποστρά-
φικα χωράσια δὲ ἐγένετο πλῆγως.) (Διὰ τὴν σποράν τῶν δημοκρασιῶν εἴητο

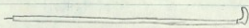
τρία ὄργανα. τὸ πρῶτον κατὰ τὸν ἠὲν ἄλλοι, τὸ δεύτερον κατὰ τὸν ἠὲν
ἀγροῦν καὶ ἄλλο «διδάσκοντα» καὶ τὸ τρίτον τῶν δημοκρασιῶν
μῆτα, ἐπὶ εἴητο «σπορά» καὶ τὸ τέταρτον τῶν δημοκρασιῶν
μῆτα καὶ τὸ πλῆθος καὶ τὸ πλῆθος τῶν δημοκρασιῶν καὶ τὰ
ἐποία ἐγένετο δύο ὄργανα κατὰ τὸν πρῶτον καὶ δεύτερον μῆτα τῶν
ἀποστράφικων.) (τὸ χωράσι εἴητο παλαιότερον τὰ ἀποστράφικα, δι' ἀφρανοῦσαν
ἢ «ξίραποῦσαν» ἐπὶ ἐν ἴσῳ. ἔπειτα ὅμως τὸ χωράσι δὲν ἀφρανοῦσαι
δι' ἀφρανοῦσαν, ἀλλὰ ἐπὶ τὸν κατ' ἴσῳ διότι ἦσαν γόνιμα γόνιμα τῶν
κρημοποιήσιν λιπαμαίων.) (τὰ ἐπὶ παλαιότερον εἴητο παλαιότερον ἐγένετο
τρία ὄργανα, διὰ τὸν ἀρανοῦσαν ἐπὶ τὴν τῶν ἀφρανοῦ μῆτα, διὰ τὰ
γυμνασίου ἐπὶ τρία ἢ καὶ δύο ἀρανοῦσαν, ἐπὶ τῶν ἀφρανοῦ μῆτα. - Ἐν τῷ
ἐπὶ τῶν ἀφρανοῦ ἐν καὶ ἐπὶ τῶν ἀφρανοῦ ἐπὶ τῶν ἀφρανοῦ καὶ διὰ τὸν ἀφρανοῦ.) Σελ. 9, ερωτ. Α907

(Ἐργασία καὶ οὐκ κρημοποιήσιν κατὰ τὴν σποράν ἀφρανοῦσαν
κρημοποιήσιν οὐκ κατὰ τὴν σποράν ἦτο τὸ ἀφρανοῦσαν, καὶ τὸ μετὰ δύο
διαμερίσματα ἐπὶ τὸν ἀφρανοῦσαν διευκρινήσιν ὁ ἀφρανοῦ ἢ τὸ «κασο-
σάιν», ἵνα νοῦν τὸν ἀφρανοῦσαν κατὰ τὴν ἀφρανοῦσαν προεβιδεμένον ἢ τὸ ἀφρανοῦ-
σαν τὸν ἀφρανοῦ ἐπὶ τὴν σποράν.) Σελ. 9, ερωτ. Α908

(τὰ μῆτα τῶν ἀφρανοῦσαν, ἀφρανοῦ, ἐπὶ, ἀφρανοῦ, τῶν κατὰ ἐπὶ ἀφρανοῦσαν
ἐπαφρανοῦσαν μὴ τὸ «τρεκελί» τὸ ἀφρανοῦσαν ἐπὶ ἀφρανοῦσαν ἐπὶ ἀφρανοῦσαν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

στη βουκίτρας < φ'έντρας > ή μέση < Ήστροπούλα > ή όποις ήτο στερεωμένη επί τό πίσω μέρος τού < καμουτσίου >, ή τό πιο- κέρω σχεδιάγραμμα:) Σελ 9-10, Ερωτ. ΑΪχ581

φ'έντρα

(Παλαιότεροι μετά τό όργανο ήπιετο ίσοπίδωσις ή ταυρασίον μέσην Ήλιγία < βάραν >. Αήτη όπείλειτο από 3-4 πασσάλους περιληγμένης με' κλάδους < βέργαι > πλααίνον ήλιγ έρη. Πίσω επί αήτην έτοποδέταν βαρή είδα. Εδέντε δε' με' άλυσιν από τού Ήλιγ. Σήμερον ήνεκα ή ίσοπίδωσις με' είδηρά βάραν μέση < μιστρούνα >. Παρασίδεται παλαιώρη σχεδιάγραμμα Ήλιγίας < βάραν > και < μιστρούνα >.) Σελ. 10, Ερωτ. ΑΪχ582

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

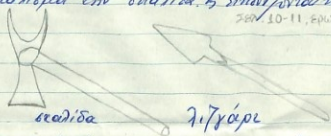
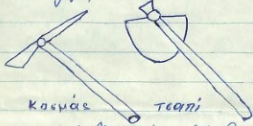
ΑΘΗΝΩΝ

μιστρούνα.

Ήλιγία βάραν

Επί τό σιαγμα τού κήρου ή τού άγρού ή τό σιαγμα, έρπειμοποιώ- σαν παλαιότερον ήλλο και σήμερον άκώμη και παλαιά, τό < ζαλί >, τό < λήγαρι > και διά τό σιαγμα τήν σιαλίδα ή σιαλίβουνα παλιώρη.) Σελ. 10-11, Ερωτ. ΑΪχ58

κομίας

τσάπι

σαλίδα

λήγαρι

(Τού Ήλιγιάσιν έβοσκόνταν επί τό όργανο και τέτα και ή είφυρος, τό όποια παδαρίζον τού άγρού από δάμνον, πέρει έρη.) Σελ. 11, Ερωτ. ΑΪχ6

(Επί τήν σποράν ήνα) έρπονέτο χωματέρα είδαση, < μισρίνια > έό έπηρεα φαλή, ρεβένδα έπέροντα στα' πιτακά, έπώ τά σκαοζία και τό πα- νιά, ένα άλυσία και έ' άλόσταιν 10-20 έτη και έλέγγο ή σπορά αήτη < κούιεμα >.) Σελ. 11, Ερωτ. ΑΪχ7

Σφα. 11, 800C A3y8

(Όσο εσύ τραβάς τών ζώων και ιδίως τού κροβιάου, εμβαλλόμενός τεο
αμυοδέρμ' εδάμην. Όσο τό εριζόλλι δι' ποικιλιώ πλυσία ποταμιά ή σπηλιών.)

Πρό του 1920 ή παλλιέργεια τών ψαμμιών ερίγτο α ή ήπν.

Έμεινον αώλαμα και έξτετακνον μία ή κ'τά «φωλιές» ή «όπόλαειν 40-50
έκ ή μία από τήν άλλη. Έτσι στοποδίζον τού σπορόν τόν διείδον και έμειλάζον.
Σφα 11, 800C A3y9

Θ Ε Ρ Ι Σ Μ Ο Σ

Σφα. 11-12, 800C, Βο1(α)

Παλαιότεροι τ' αδημητριάς έδερρίζοτο με τ' όπερπάρι» και τ' «λελιού»

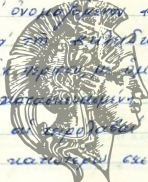
Σφα 12, 800C, Βο13

(τα κρημνοποιήματα «δερπάρι» ή «αυ δαστωτά. Η λεπιά του «λελιού»
ήτο όμαλή.) Σφα. 12, 800C, Βο13

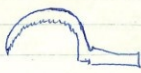
(Η λεπιά τή κηοσιώ» ήτο όμαλή. Η κηοσιώ» δαστωίτε από έπίμυες

ζύλα μήκον 450 μ. περίηον κ' όνομα έμεινον «κηοσιόζυλα». Είς τό κ'άτω
άηρος αούτ' εσηρμόζιζο διά τήν «κηοσιώνια» ή ελλειροειδής σιδη-
ρά λεπιά μήκον 50-60 έμ. περίηον με όμαλή κ'όνη. Είς τό μέσον

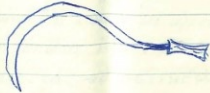
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ήταν κατασκευασμένα και α ή «αυροκόλλι» του «δερπασιόζυλα» του
«λελιού». Παρατίθενται κατωτέρω σχεδίαματα έπισημασμένα με τ' όνομα
Σφα 12, 190C, Βο1(β)

δερπάρι

λελιού

Θερσίμοσι τών αδημητριάων.

Σφα 12, 800C, Βο14

(Ό όποιοι εδερρίζοτο ε ή ήπν περίηον 30 έμ. Η θωρήν δ' και ή κηοσιώ
ε ή ήπν 10 έμ. και τόπο διά κ' άκρον τ' όποίων άπέτελει τρησά τών ζώων.

Σφα 13, 800C, Βο14

Η κ'όκαλι εζερριζόμετο.) (Οί δερσίμοσι με τ' εργασία θεοισμοδ' έμεινον
εάνι σκάμης κατα «κ'εριές» και τ' α ή στοποδίζον δι' έδίσοι επί του εδάμην.)

(Οί κ'εριές» στοποδοίοντο πολλή μαζ' όνη 4-5. Α ή μεγαλή τήν σκάμην
ερίσηοντο προ τήν αούτ' κατείνδυνειν.) (Πολλά μαζ' στοποδοσιάζοντα εργαζομενα

καλούνται «χειρί» ἢ «ἀραιαί» >> Σελ. 13-14, ερωτ. Β85

Οἱ δερισταί

Τοῖς ἀγροῖς θρίβουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐγκρόνως. Παλαιότεροι εἰπήκων
δερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ἐξ ἄλλων τόπων καὶ κυρίως ἐν Μακεδονίᾳ
(πρὸ τοῦ 1912) καὶ ἐκαλοῦντο «Καροαγμολιῆδες».) Σελ. 14, ερωτ. Β81
(Ἡμιβοῦτο δὲ μὲ ἡμερομῆδοι καὶ μερικοὶ εἰς εἶδος μετὰ παροικῶ
σαυτοῦ.) Οἱ ἄνδρες ἔφερον εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα «παλαμαριάν»
ἣτις ἦτο ῥύλιος καὶ στυρατωτὸ διὰ τῶν δακτύλων. Κατὰ τὴν ἔκταξιν
ἐπὶ ἔργασίᾳ οἱ δερισταί περιέβαλον εἰς τὴν μέσσην τῶν πλασιῶν περιδὸν
ἐξ ὑδάκμοτος ἢ ἐν δερματος.) (Σελ. 15, ερωτ. Β84)
Ὁς πρὸς τὴν ἡμέρα ἐνέκταξιν τοῦ δερμικῶ
ἐδίδετο ἰδιαίτερα σημασία. Ποτὸς δὲν ἤρχιζεν ὁ δερμικὸς ἡμέραν ἐπὶ
ἐβδομάδου ἔριπην, ἢ Κυριακῆν ἢ αἰὶν ἡμέραν κατ' ἣν ἦτο μεγάλη
ἑορτή.) Κατὰ τὸν δερμικὸν τῶν ἀγροτέρων εἰδὲν αὐτὴν καταστάσιν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ δέσιμο τῶν σταχίων

Τὸ δέσιμο τῶν σταχίων γίνεται συρόνως μὲ τὸν δερμικόν καὶ
ὕπαιξε πρὸς τοῦτο εἰδικὸν ἄτομον καλούμενον «μπαρρατζής» >>
(Ὁὗτοι εἰὼ οἱ δερισταί ἤρχισαν τὸ δερμικὸν ἐπισημαίνον ἐπὶ ἐπιπέδῳ τοῦ ἀγροῦ
καὶ ἐφερρίπνε τοὺς μεγαλύτερους στάλους τοῖς ὁποίοις ἔβριχε μὲ νερό
γὰρ γὰ «λουρῶσουν» >>. Ἐν εὐτυχίᾳ ἔδενε τὸ «δεματινόν»
καὶ μὲ τὸ δρεπάνι τὸ ὅποισιν ἔφερε εἰς τοὺς λαίμων ἔμαζνε τὴν χειρὶν >>
καὶ καὶ ἐτοποδῆζει ἐπάνω στοῦ δεματινοῦ. Κατόπιν ἔδενε τὸ δεματινόν. Καὶ
στάχυα ἦσαν εἰς πρὸς μίαν κακευδυνον. Ὅταν δὲ ἦτο ἔκταξιν ὁ σίτος
εἶπε ἡρσιμοποιεῖ διὰ δεματινόν «βοῦρα».) (Μετὰ τὸ δέσιμο καὶ
δεματινόν ἀφήντο εἰς τὴν ἰδίαν δεῖν. Ὅταν ἐτελείνε ὁ δερμικὸς τοῦ
αγροῦ καὶ δεματινόν στυρατωτῶντο εἰς σωροὺς (20-30). Οἱ σωροὶ αὐτοῦ
ἀπομάζνετο «τσιρίνια» >>.) Σελ. 16, ερωτ. Β83

Συγκομιδὴ γεωμήλων.

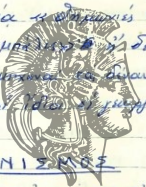
Ἡ συλλογὴ ἐπὶ παλαιῶν ἤρχισε ἀπὸ τοῦ 1950.) (Σελ. 17, ερωτ. Β81 (δ))

κατά τόν μήνα Μάρτιον. Αὐτοῦ ἐπαίρειτο ἐν αὐλαίαι κατὰ «κωλιίς»
(Ἡ ἐφαρμογή ἐγένετο μέ το' «λεμάρ» ἢ ἐπὶ «τσαπάν» ἐσ' «κλιζοφί»
ἦτο ἐν εἶδος πύον, ζέ ὁποῖον διαί πείεις ἐκαρζώντο ἐπὶ τὸ ἴδαεος, καί
ἐπὶ τὸ ἐφύοτο αὐ πατάεσ.) ^{Σεα 17, ερωσ. Βε2}

Συχομιδη τοῦ εαυού.

(Παλαιότεροι ἀλλὰ καί σήμερον κατὰ τόν χειμῶνα ἢ διατροπὴ τῶν ζῶων
ἐκποδίζετο μέ ζῆρά κέρτα (εαυού). Ὁ εαυός ἐπαίρειτο κατὰ τὸ ἐδινόη-
ροι καί ἐκώπτετο τὸν Μάισιν μέ εἰδικόν ἐργαλίον δερικμοῦ ἐπὶ «κοσιάν»
Κατόπιν ἀκύνετο ἐπὶ 3-4 ἡμέρας δια' τὰ «ζεραδῆ» ἢ «λεμνίση» κατὰ
ἐπὶ διαρμικὴν τῆ ζῆράεως ἐκρῖζετο δια' τὰ εσγνῶν καί το' κώω
μύρο αὐτοῦ, μέ το' «Δισούλι». Κατόπιν μαζύνεταν «μπάλες» ἢ
«μπλάνες» καί ἐν συνεχείᾳ «ἐπὶ κωμιές» ἢ ἐπὶ ἐξέταν μέ ζε-
ρομίνητες διτιμῆς μπχανῆς «μπλάνες» ἢ «δεμάτα». Παλαιότεροι ποῦ
δὴ ἐπαίρειτο χορροδεξιμαί μπχανῆς κα' εἰδικόν μέ εἰδικόν «καίεσι»
καί ἐπὶ τὸ ἐφύοτο αὐ πατάεσ. ^{Σεα 18, ερωσ. Γα2}

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΛΟΝΙΣΜΟΣ

^{Σεα 18, ερωσ. Γα2}
Μετά τὸν δερικμόν κα' δερμασία ἐφορζύντο ἐπὶ τὸ ζῆα ἢ εἰς τὰς κάρρα
καί μετακύνετο ἐπὶ τὸ ἀλνόν. ^{Σεα 18, ερωσ. Γα2}
(Ἐπὶ ἐποδοζόντο καταλλήλως ἐν κωροῦ σὶ ὁποῖον
ἐκασύντο «ἐπὶ κωμιές». Κα' δερμασία ἐπὶ τὰς δερμικῆς ἐποδοζόντο κατ' ἀρχὴν
ἐπὶ ἐπὶ τὸν ἄλλον μέ τὰς ἐτάεσ πρὸ τὸν κώρον, εἰς στήμα ὀρθομικίση πα-
ραλληλεπίδον ἢ καί κερρομλοῦ ἐπανή. Ὅταν τὸ ἔγος τῶν σῆτω τοποδε-
κομικίση δερμασιῶν ἔστανε 2-3 μέτρα, ἐποδοζόντο κα' δερμασία μέ
τοῦ ἐτάεσ πρὸ τὸ ἔγος καί σῆτω σὶ εἰς αἰκὴς ἐπὶ τῶν ἐν ἐπυατόν κερ-
μα ἐπὶ ὁποῖον κωδοζόντο ἀδύνατον ἐπὶ διειδῶν τῆ βροκῆ. ^{Σεα 18, ερωσ. Γα3}
Ἐπὶ τὸ ἐπὶ καί ἐπὶ τὸν κώρον ἔλνῶνα ὅπου καί ἐγένετο ὁ καθαρισμὸς τοῦ
χρητήματος ἀπὸ το' ἄντρο. ^{Σεα 18, ερωσ. Γα4}
(Αὐτὰ κατεσκευάζοντο πλεῖστον ἐπὶ οἰκίαι
καί ζυμοροῦ) καί (ἀνήθην ἐπὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ μίαν οἰκογένεσιν.)
^{Σεα 19, ερωσ. Γα5}
(Ὁ ἀλνόνεμα πρῖν πρὶ τὰ μέια τῶν ζορλιῶν καί ἐτεμῶνε κατὰ
τὰ μέια τοῦ μήν. ^{Σεα 19, ερωσ. Γα7}
Ἐπὶ τὸν κώρον ἐπὶ τὸν κώρον ἐπὶ τὸν κώρον.) (Ἐπὶ τὸν κώρον ἐπὶ τὸν κώρον.)

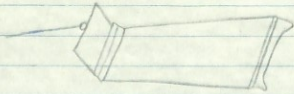
τά χωματάλωνα μ' εδάφειον ἐν κώμοισι καὶ τὰ πετρώματα μ' εδάφειον ζορω-
μίον με πλάμας.) ^{Σπα 19, ερωτ. Γα 5} (Πρὸ τῆς ἰατρικῆς τοῦ ἀλωπιμοῦ τὸ χωματάλωνα ἐπεκτενεί-
ζεται ὡς ἐξῆς: Ἐυαδαρίτζο μαλῶ ἀπὸ τὰ χόρτα μ' ἐπὶ βοήθειαν πτύου. Ἀπο-
φουδῶσε τὸ κωματάλωνα, καὶ ἡ νόλογυ εἰς μίρνα διὰ σβοννιάς βουῖ.)

^{Σπα 19, ερωτ. Γα 2} Ἡ ἰατρικὴ τῶν ἀλωπιμοῦ ἐγένετο ὑπικείμενη πῆραν καὶ ἤρχιζε ἐπὶ πρῶτον.)

^{Σπα 19, ερωτ. Γα 10} (τὸ δέμασι εὐποδοιτοῦντο ὄρδια μ' τῆς ετάκως πρὸς τὰ ἔνω.) ^{Σπα 20, ερωτ. Γα 10} (Εἰς τὸ μέ-
σοι τοῦ ἀλωπιῦ ἀπῆρχε ζῦλινο σῦλο ὕψου 2 μ. καὶ ἠναλίτζο «στράφαρο»
εἰς τὸ μέσοι τοῦ ὁποῖου ἐδένετο σκοιρίον. Ἄλλο σκοιρίον ἐδένετο εἰς ἀπλῆιές
αἰ ὁποῖαι περιέβαλον ἐπὶ λαμιόν τῶν ζῦλων. Οἱ ἀπλῆιές ἀπέστην μεταξύνων
30 ἐκ.) ^{Σπα 20 21, ερωτ. Γα 11 8} (τὸ σκοιρίον τοῦ σῦλον ἐδένετο μ' ἐπὶ ἀπλῆιάν τοῦ πρώτου ζῦλου
καὶ τὰ ζῦλα περιεφείροτο κυκλινωῦ. Μετὰ τῆς δευτέρας περίπου περιφείραν
τὸ σκοιρίον ἐνδλίτζο εἰς τὸν σῦλον. Ὁ ζωγράφος ἤλλαξε ἀπαδείξω ἐπὶ περι-
φορῶν ζῦλων, δηλαδὴ τὸ ἐσωτερικῶς εὐποδοιτοῦντο ζῦλα ἰσοποδοιτοῦντο ἐξυ-
κερικῶ κ.ο.κ. διὰ τῆς ἀλλαγῆς τὰ ζῦλα περιεφείροτο καὶ πάλιν κυκλινωῦ
ἐπέκτενίζετο τὸ ἀλωπιον.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΛΑΙΟΚΡΕΤΑΣ ΚΑΙ ΑΔΩΝΙΣΤΕΣ

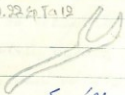
ἰσοποδοιτοῦντο τὰ ἀλωπιον. Παλαιόκρετα καὶ ἀδωνίστες ἰσοποδοιτοῦντο τὰ
μηχανικῶς ἐκλωπιμοῦν μέσοι καλαμίνων «δουκάνη» ἡ δὲ ἦτο κοίτη
ἐπιρῆτης καὶς μήκη 2 μίρνα καὶ πλάτος 1,5 μ. ἐξ ἐπὶ πλάτος πλεονέ-
ητο ὠλισμῆτι διὰ ὑοπερῶν μεταλλῶν ἐλασμάτων. Πολλοὶ δὲ ἀντὶ μετα-
λλῶν ἐλασμάτων ὠλισμῆτι διὰ ὑοπερῶν λίθων μαλονμένων «στουρῆρια».
Ἡ δὲ ἐκρέτο διὰ βουῖν καὶ ἐν τῶν ζῦλου, κυκλινωῦ ἐκτὸς τοῦ ἀλωπιῦ ἐπὶ κω
ἐκρωμῆτων σάλων, οἷσιν ἰσοποδοιτοῦντο εἰς πλαγίαν δύνειν. Διὰ τὰ ἔχη βαρῶς
εἶ ἡ «δουκάνη» ἰσοποδοιτοῦντο ἐν αὐτῶ βαρῶ σῶμα ἢ ἀνέβαινε ἐν
αὐτῶ ἕλμοι. Ἐκείνην κατεσκευάσαν μόνον ζων οἱ ζωγράφοι δι' αὐτῶ ἠλῆν-
ῆτο ὅλα τὰ δημοτικὰ πῆλι τοῦ ἀραβοῦντο. Παραδίδειται κατωῖ-
ρω σχεδιάσμα «δουκάνης».) ^{Σπα 21, ερωτ. Γα 11 8}

δουκάνη

Σελ. 22, ερωτ. 1α16

(Ο αλτικισμός ήρχιζεν επί πρώϊαν και έτελεινε επί μεσημέριαν δια-
γά επαναληθη επί εσπερινην.) (Αλτικιστινα έργαδια τα όποια έχρησιμοποιοϋντο
ήταν τα εξής: το « διμουλά » και το « καρπολόι » ή ειναι ζογα
κατωτέρω.) Σελ. 22 ερωτ. 1α19

διμουλά

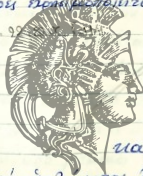

καρπολόι

Σελ. 22, ερωτ. 1α13

(Μετά επί διαρρηξιαν του αλτικισμού ο γεωργός με το « διμουλά » έρριπεν
επί του αλτικου κατά αποκοπέτας στάχης.) (Επί επί οδηγείν και το κτύ-
πημα των ζώων ήτο επί χρήση το « καρτεϊ » . Τοϋτο άσχεζομενο επί ζυλίνης
ράβδου μήκους 1 μ. περίπου εις το άκρον του όποιου ήτο προσεδεμένος
δερμάτινον λουρίον. Επί του βόει προκειμένου ή « ζυέντρα » ή « ζυέντρα »
ή ειναι ζογα κατωτέρω.) Σελ. 22

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ζυέντρα

καρτεϊ

Σελ. 23, ερωτ. 1α15

(Η εργασια του αλτικισμού έτος άπλωματος ζυέντρα « βρωεις » καθε
ήμεραν ήλπιζετο μία μόνον « βρωεις » .) (Οι αλτικιστιναί στάχνης προτου
ληπιδων και άποχωριδων επί τα άχυρα και τον καρπον ζυγεται « λιμνίω »

Σελ. 23, ερωτ. 1α17

ήλπιζε ο ίδιος ο γεωργός με τα ζώα του. Παλαιότερον ήσπυρεν άδίκαι
άλτικισται οι όποιοι είχαν ιδιου των βόδια ή άλογα και ειαλούποτα ήλπιζε
δεν.) (Επί των άνωτέρω μέλων χωριεμοϋ του καρπου από τους στάχης
παλαιότερον ήσπυρεν ο « κόπανος » (ο όποιος είδε μήκον 50-60 εκ. και
κατιμηνόζοτο παρά των ιδίων των γεωργων.) (το ποπάσιομα των ελαχίτων ζή-
τεγο εις το ήλιον ή επί ήλιου και επί φακίτη, κριθή, βρώμη και ρεβυδιω.)

Σελ. 23, ερωτ. 1α23

(Ετημοϋ χρησιμοποιείται μηχανή αλτικισμού.) ειναι ζογα κατωτέρω « κόπανος ».

Σελ. 25, ερωτ. 1α23

κόπανος

Σελ. 24, Ερωτ. Γα 20 (6)

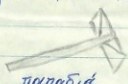
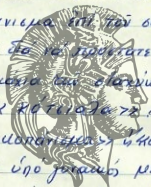
Τὸ υποπίεμα γίνετο ὑπὸ τῶν μελῶν ἐπὶ οὐλομενίαις καὶ αὐτῶν σφαιρῶν.)
Οἱ στάχτες διὰ τὸ υποπίεμα ἱσοποθετοῦντο ἐπὶ τῶν ἡ' ἀλωνῶν ἐς τὸ ἀλώνι.
Τὸ υποπίεμα ἀνέβλεπεν εἰς τὸν χωριὸν τοῦ καρπού. Ὁ καρπὸς κατόπιν
ἐλιχίζετο μὲ τὸ «καρπολόι» διὰ τὰ φύσιν τὰ ἄχυρα ἔσπασε δερμονίζεσθαι
καὶ αὐτὸ ἀπορίνει μαδαρῶν ὁ καρπός. (Ἀρχαῖοι ἀλινοστῆται μηχανῆ ἐς
τοὺς τόπων καὶ ἐκατὰ τὸ 1920.) Σελ. 25, Ερωτ. Γα 23

Λίχνισμα.

Σελ. 25, Ερωτ. Γα 1 (α)

Οἱ ἀλινοστῆται καὶ ἐτοιμαζέμενοι διὰ τὸ λίχνισμα ἐλιχίζοτο
«λειῶμα». Τὸ «λειῶμα» μοινοῦσαν σωρὸς μὲ τὴν «παπαδιά» ἢ
τὸ ματωτέρω στήμα. Λίχνη ἀπέλειτο ἀπὸ τεμάχιοι σαινίδος διεσπασμένη
ὡς κοχλὸς καὶ ἐπὶ ἐπίρριπται τῶν ὁποῖον ἐμαρτυροῦντο ἐς τὸ μέλαν τῆν
σαινίδα. (Προτὸν ἀρχαῖον τὸ λίχνισμα ἐπὶ τῶν σωρῶν ἐσχημάτιζον σταυροῦ
μὲ τὸ «καρπολόι» καὶ τοῦτο εἶς τὴν ἀποστάσειν τὰ ἄχυρα ἐκείνην ἐν
αὐτῶν δεσμοῦ.) Τὸ ἄχυρα τεμάχιοι αὐτῶν ἀλλοῦν τὰ ἄχυρα παρακίεσαν
μὲ τὸ λίχνισμα γίνεσθαι «κατόπιν» τῶν ἄχυρων. Ὁ καρπὸς ἀπελιχίζετο
ἀπὸ τὰ ὑπόσταλα μὲ τὸ «υποπίεμα» ἢ «χοτύρισμα». (Ἐαῦτα
ἀπολιχίζεσθαι ἀπὸ τοῦ σωρῶν ὑποπίεμα μὲ τὴν «κουκαλιά»
ἢ αὐτὸν φιαζέμενη ἐν πυκνοσύλλου ἀγριοκόρτου. Καὶ μοινοῦσιν ἀλο-
χωρῶνται τελείως μὲ τὸ «δερμόνι») (Τοῦτο ἦτο μοινοῦσιν μὲ μεγάλης
ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἱσοποθετοῦν καρπός. Τὸ εἶ ἀύρον τον ἐκίριζον
εἰς «ιδιωνά» καὶ τὸ ἄλλο ἱσοποθετοῦντο ἐπὶ ἀύρον μετὰ μωρῶν
οὕτω ἐμπρὸς πύκν. Ὁ καρπός πίπτει καὶ αὐτὸν καὶ παραμένον ἐπὶ τοῦ δερμο-
νίου αἱ γίνονται. Εἰσηλύσασθαι μοινοῦσιν «δερμόνι».) Σελ. 28, Ερωτ. Γα 6 (α)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

παπαδιά

δερμόνι.

Σελ. 28, Ερωτ. Γα 4

Ὁταν ὁ καρπός ἐτοιμαζέσθαι ἐσχημάτιζετο σωρὸς ἀροχνητῶ
μὲ τὸ «γυνάρ». (Εἰς τὸ ἀλώνι κατεβάρησεν ἐς εἶδος τὸ ἐπὶ τῶν
1) Τὸ παπαδιόσιμο ἢ τὸ ἀγροσυλαμαῖσιμο καὶ τὸ ἀλωνιά-
σιμο. Τὰ χρησιμοποιούμενα μίτρα τῶν δημοπρασιῶν ἦσαν τὰ ἐξή:

1) «βιδούρα» Αίτη ήτο ξύλινο κυλινδρικό κάδος χωρητικότητας 11 όπάδων
 2) Το «μ'δουοίλι» ήτο τετραεδρικό κυλινδρικό κάδος χωρητικότητας
 μισή βιδούρα. Δύο βιδούρες άπαιτέδων ένα «σταπόλι».
 Παρατίθενται μακροτέρω σχεδιάγραμμα.) Σεα. 29, έρωτ. Γχ2

Βιδούρα

Σεα. 29, έρωτ. Γχ2

μ'δουοίλι

(Μετά την καταβολή των όσειων όπιδνωμένο ή παραγωγή ή ξύλινα
 «άμπάρια» και σε εά «για ποδίσια» ότινα κατεσκευάζοντο

έν πλιθών έτος της ούμης, σε όπλα βραδυνών παραλληλολογών
 διαστάσεων 1,50 x 2 άνατόρη του κάδου. Το άκρον όπιδνωμένο σε
 επί άκρωνα ή επί άθρημίνης (ή έπί έπίαν) ή διαστή ή του όπιδνω
 έπί τών όπιδνω άθρημίνης το πρόδρον και όπίδρια μέρος αούτο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ήμερα αού ήται μετ'όύ όπιδνω.) Σεα. 30, έρωτ. Γχ5
 Κατεσκευάζον έν τών σταχίων πρό του όθρημίνης και μετά επί ήμέρη
 κγάνες» και τού ποδίσιον καύωδων του έπίόύματος)

ή πλενή αού «γάνες» άτομάζιτο και γγδάς και ήτο δια-
 φόρων σχημάτων.) Σεα. 30, έρωτ. Γχ6(6)

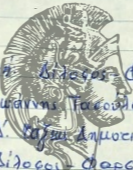
ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ.

(Απομια φωτιά έλαμβανε χώραν σε τόν τόπον μας μαζά
 επί 20^{ης} Ιουλίου (του Αι-Γιάνη του Ραγανά) και μαζά επί
 ήπύρεω (μαζά τού βραδυνού ώρας έίς κεντριά σημεία του
 χωριού.) (Αποτορ επί φωτιά ή έξηβοι.) (Πρό τουό ενσέλαρον ξύλα
 από τό επίετα λην ή υλιστοζά, έα έν «φραζών».) Σεα. 31, έρωτ. Αβ2
 (ή μόνη ενήθεια ήτο χορός και πηόήματα ήρω από τή φωτιά)

κατά τήν διάρκειαν τῆ ἐπέρας ευνευπνῶντο τὰ Πρωτομαγιάματα
στεγανάκα ἰσάτω εἰς τοῦ δια τήν πυράν θάμνου. ἔπ' αὐτῶν ἐπίστη
ἐποπέτου « κλειδωνιά » κυρίῳ κλειδί, ἀνοιχτή, κατόπις κερίζει
μαί παιδία' ἐπῆσαν καὶ πάρον ἐπὶ κλειδωνιά εἰς ἔτραγουδῶσαν
εἰ ἐπὶ ἰσάτω.

κ. Αἰσίμονε τόν κλειδωνιά
μὲ εἰς Ἄϊ Γιαννῶν κήχηρη
μαί πιά εἰς ἡ καλορίζικη
ἢ ἔλθῃ γὰ' τοῦ παρή. >> 157.21, 22. 28?

ὄνδιν ἔτερον ἔθιμοι ἐλάμβανι κίβραν εἰς τοῦ εἶπει μῆς ὄσον
ἄφορᾶ εἰς πυράς. - 157.32, 33. 28?

Τόπος ὅπου ἐγένετο ἡ συλλογή. Διδάσκει Φαρσάλων
ἡμιπροσφῆτη γυμνασίου. ἡμιπροσφῆτη γυμνασίου, ἐτῶν 40
Γραμματικαὶ γνώσεις. Δ. ἡμιπροσφῆτη δημοτικῆ σχολῆς
Τόπος γυμνασίου πημ. Διδάσκει Φαρσάλων.

Γ. Κατσαρός Κωνσταντῶν, Διδάσκαλος. Ἡ συλλογή αὐτῆ ἐγένετο
ἀπὸ 20-25 Φεβρουαρίου 1940.